

ประโยค ป.ธ. ๙

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๑

๑. แม้อันโธทาทกสถิน พิงทรานนัยดังต่อไปนี้ โดยคำว่า พระโยคาวจร ผู้จะขึ้นเอาโธทาทกสถิน ย่อมถือเอานิमितในสีขาว ในดอกไม้บ้าง ในผ้าบ้าง ในธาตุสีบ้าง ดังนี้ สำหรับท่านผู้มีบุญญาธิการที่ได้สร้างไว้แล้วก่อน นิमितย่อมเกิดขึ้นได้ เพราะเพียงได้เห็นกอดดอกไม้มีรูปแบบเช่นนั้น หรือพรมดอกไม้มีดอกมะลิซ้อนเป็นต้น หรือกอดดอกบัวขาว หรือผ้าขาวธาตุสีขาว อย่างใดอย่างหนึ่ง ๆ แม้อันแผ่นดินุกกลม แผ่นเงินกลม และดวงจันทร์ ก็เกิดนิमितได้เช่นกัน ๆ ท่านผู้บำเพ็ญเพียรนอกจากนี้ พิงใช้ดอกไม้ขาว มีประการดังที่ได้กล่าวไว้แล้วหรือผ้าขาว หรือธาตุ(สีขาว)ก็ได้ ทำกสถิน โดยนัยตามที่กล่าวไว้แล้วในนิลกสถินนั้นแล แล้วให้มนสิการว่า โธทาด์ โธทาด์ ดำเนินต่อไปเถิด ๆ คำที่เหลือ ก็เป็นเช่นเดียวกันนั้นแล ๆ จบโธทาทกสถิน ๆ

ส่วนในอาโลกกสถิน พิงทรานนัยดังต่อไปนี้ โดยคำว่า พระโยคาวจร ผู้จะขึ้นเอาอาโลกกสถิน ย่อมถือเอานิमितในแสงสว่าง ที่ช่องฝาบ้าง ที่ช่องดาลบ้าง ที่ช่องหน้าต่างบ้าง ดังนี้ สำหรับท่านผู้มีบุญญาธิการที่ได้สร้างไว้แล้วก่อน เพราะเพียงได้เห็นแสงสว่างของพระอาทิตย์หรือแสงสว่าง(นวล) ของพระจันทร์ลอดเข้ามาทางช่องทั้งหลายมีช่องฝาเป็นต้น ช่องใดช่องหนึ่งแล้วทำให้เกิดเป็นดวง (วงกลม) ขึ้นที่ฝาหรือที่พื้นก็ดี (แสงสว่าง) ลอดออกมา ระหว่างกิ่งต้นไม้ที่มีใบหนาทึบ หรือระหว่างมณฑปที่มุงด้วยกิ่งไม้แน่นหนา ทำให้เกิดเป็นดวงขึ้นที่พื้นดิน เช่นกันก็ดี นั้น นิमितก็เกิดขึ้นได้ ๆ แม้อันท่านผู้บำเพ็ญเพียรนอกนี้ ก็พิง(เพ่งดู)ดวงแสงสว่าง มีประการดังกล่าวไว้แล้วนั้นนั้นแล (พลาถ)ภาวนาไปว่า โธกาโส โธกาโส หรือว่า อาโลโก อาโลโก ก็ได้ ๆ เมื่อไม่สามารถ(จะทำ)อย่างนั้นได้ พิงตามประทีปเข้าไปในหม้อ ปิดปากหม้อเสีย เจาะช่องไว้ที่หม้อแล้วตั้งหันหน้าเข้าฝา ๆ แสงประทีป ส่องออกมาทางช่องนั้น ทำให้เป็นดวง(วงกลม)ที่ฝา ๆ พิง(เพ่งดู)ดวงแสงนั้น(พลาถ)ภาวนาว่า

อาโลโก อาโลโก ดังนี้ ๆ ดวงแสงนี้ เป็นสิ่งที่มีอยู่ได้นานกว่า ดวงแสงนอกนี้ ๆ อุกคณินิมิต ในอาโลกกสิณนี้ เป็นเช่นเดียวกับดวงที่ติดอยู่ที่ฝา หรือที่พื้นนั้น แล ๆ ปฏิภาคนิมิต เป็นดวงหนาและใส คล้ายกับก้อนแสง คำที่เหลือ เช่นเดียวกัน นั้นแล ๆ

๒. นัย แม้ในปริจจณินากาสกสิณ พึงทราบดังต่อไปนี้ โดยคำว่า พระโยคาวจรผู้จะขึ้นเอาอากาศกสิณ ย่อมถือเอาอนิมิตในอากาศ ที่ช่องฝาข้าง ที่ช่องคาลข้าง ที่ช่องหน้าต่างข้าง ดังนี้ สำหรับท่านผู้มีบุญญาธิการอันได้สร้างไว้แล้วก่อน เพราะเพียงได้เห็นอากาศที่ช่องต่าง ๆ มีช่องฝาเป็นต้น ใดอย่างหนึ่ง ก็เกิดนิมิตขึ้นได้ ๆ ท่านผู้บำเพ็ญเพียรนอกนี้ ต้องเจาะช่องขนาดหนึ่งคืบ ๔ นิ้ว ที่โรงมณฑปที่มุงมิดชิด หรือที่วัสดุมีผนังและเสื่อลำแพนเป็นต้น ใดอย่างหนึ่งแล้ว(เพ่งดู)ช่องอันต่าง โดยช่องมีช่องฝาเป็นต้นแล้วภาวนาว่า อากาโส อากาโส ดังนี้ ๆ อุกคณินิมิตในอากาศกสิณนี้ ก็เป็นเหมือนกับช่องพร้อมกับ ส่วนประกอบมีขอบฝาเป็นต้นนั่นเอง ถึงแม้ท่านผู้บำเพ็ญเพียรจะขยาย (ส่วน) ก็หาขยายได้ไม่ ๆ ปฏิภาคนิมิต ปรากฏเป็นดวงอากาศชัดเจน และแม้ท่านผู้บำเพ็ญเพียรจะขยาย ก็ขยายได้ ๆ คำที่เหลือพึงทราบโดยนัยอันกล่าวไว้แล้ว ในปฐวีกสิณนั้นแล ๆ จบปริจจณินากาสกสิณ ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. โธทาทกสิณเปปี โธทาทกสิณั อุกุคณหนโต โธทาทสุมิ นิมิตตัม
คณหาติ ปุปฺผสุมิ วา วตถสุมิ วา วณฺณชาตฺยา วาติ วจนโต กตาทิการสฺส
ตาว ปุณฺณวโต ตถารูปี มาลาวจฺญิ วา วสฺสติกสมฺมนาทีปุปฺผสนฺธโร วา
กฺกุณฺทปทุมฺราสี วา โธทาทวตถธาตฺตุนิ วา อณฺณตโร ทิสฺวาว นิมิตตัม อุปฺปชฺชติฯ
ติปุณฺณทลฺลรชตมณฺทลจฺนทมณฺทลเสสุปี อุปฺปชฺชติเยวฯ อิตเรณ วุตฺตปฺปกาเรหิ
โธทาทปุปฺผเหหิ วา โธทาทวตฺถเณ วา ธาตฺตนา วา นีลกสิณเณ วุตฺตนเยเนว
กสิณั กตฺวา โธทาทัม โธทาทนฺนุติ มนสิกาโร ปวตฺเตตพฺโพฯ เสสํ
ตาทิสเมวาทิ ฯ โธทาทกสิณั ฯ

อาโลกกสิณเณ ปน อาโลกกสิณั อุกุคณหนโต อาโลกสุมิ นิมิตตัม
คณหาติ ภิตฺติจฺฉิทฺทเท วา ตาลจฺฉิทฺทเท วา วาตปानนฺนตรีกาย วาติ วจนโต
กตาทิการสฺส ตาว ปุณฺณวโต ยัม ภิตฺติจฺฉิทฺททาทีนั อณฺณตเรณ สุริยาโลโก
วา จนฺทาลอโก วา ปวิสิตฺวา ภิตฺติยัม วา ภูมียัม วา มณฺฑลํ สมฺภูจฺจาเปติ
ฉนปณฺณรูกฺขสาขนฺนตเรณ วา ฉนสาขามณฺฑปนฺนตเรณ วา นิกฺขมิตฺวา
ภูมียเมว มณฺฑลํ สมฺภูจฺจาเปติ ตัม ทิสฺวาว นิมิตตัม อุปฺปชฺชติฯ อิตเรนาปี ตทฺเว
วุตฺตปฺปกาโร โธทาทสมณฺฑลํ โธทาทโส โธทาทโสติ วา อาโลโก อาโลโกติ
วา ภาเวตพฺพํฯ ตถา อสฺสโกนฺนเตน ฉนฺนเณ ทีปํ ชาเลตฺวา ฉนฺนมุขํ ปิทฺทิตฺวา
ฉนฺนเณ ฉิทฺทํ กตฺวา ภิตฺติมุขํ จเปตพฺพํฯ เตเน ฉิทฺทเทเน ทีปาโลโก นิกฺขมิตฺวา
ภิตฺติยัม มณฺฑลํ กโรติฯ ตัม อาโลโก อาโลโกติ ภาเวตพฺพํฯ อิทํ อิตเรหิ
จิริจฺฉิตฺกัม โหติฯ อิท อุกุคณนิมิตตัม ภิตฺติยัม วา ภูมียัม วา อุกุจิตมณฺฑลสฺสทิสเมว
โหติฯ ปฏฺฐิภาคนิมิตตัม ฉนวิปฺปสนฺนํ อาโลกปุณฺณชฺสทิสํฯ เสสํ ตาทิสเมวาทิ ฯ

๒. ปริจินนากาสกสิณปิ อากาสกสิณํ อุกคณหนโต อากาสสุมี
 นิमित्तํ คณหาติ ภิตติจฺฉิทฺเท วา ตาลจฺฉิทฺเท วา วาตปานนฺตริกาย วาติ
 วจนโต กตาริการสฺส ตาว ปุณฺณวโต ภิตติจฺฉิทฺทาทีสุ อณฺณตรํ ทิสฺวาว
 นิमित्तํ อุปฺปชฺชติ ฯ อิตฺเรน สุจฺจนนฺมณฺยาเป วา จมฺมกฺกฺกฺสารถาทีนํ วา
 อณฺณตรสุมี วิทตฺถิจตฺรํจฺจลปฺปมาณํ ฉิทฺทํ กตฺวา ตเทว ภิตติจฺฉิทฺทาทีเกทํ
 ฉิทฺทํ อากาโส อากาโสติ ภาเวตพฺพํ ฯ อิทฺธ อุกคณนิमित्तํ สทฺธิ
 ภิตฺติปริยนฺตาทีหิ ฉิทฺทสทิสฺเมว โหติ วทฺธมฺยานมฺปิ น วทฺธติ ฯ ปฏฺฐิภาคนิमित्तํ
 อากาสมณฺฑลเมว หุตฺวา อุปฺปชฺชติ วทฺธมฺยานํ จ วทฺธติ ฯ เสสํ
 ปจฺจวีกสิณฺณ วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺพนฺติ ฯ ปริจินนากาสกสิณํ ฯ
